

Sygn. akt I ACa 832/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg SSO del. Izabella Dyka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2020 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko H. C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 2 kwietnia 2019 r. sygn. akt I C 2260/18

1. **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala;**
2. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz kuratora M. K. kwotę 2.160 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt złotych) tytułem wynagrodzenia;**
3. **nakazuje ściągnąć od strony powodowej (...) Bank S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie kwotę 2.160 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt złotych) tytułem brakujących kosztów sądowych.**

SSA Sławomir Jamróg SSA Paweł Rygiel SSO Izabella Dyka

sygn. akt I ACa 832/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 listopada 2020 r.

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2019 r., sygn. akt(...)Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od pozwanej H. C. na rzecz strony powodowej (...) Banku S.A. w W. kwotę 161.292,06 zł wraz z ustawowymi odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 155.596,54 zł od dnia 13 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty oraz rozliczył koszty procesu i koszty sądowe.

W niniejszej sprawie pozwana była reprezentowana przez kuratora dla nieznane z miejsca pobytu, ustanowionego postanowieniem z dnia 2 października 2018 r.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 15 lutego 2016 r. pozwana H. C. zawarła z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w G. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Jej mocą bank udzielił pozwanej kredytu w łącznej kwocie 159.797,35 zł na okres: od 16 lutego 2016 r. do 16 lutego 2025 r. Sąd opisał szczegółowo postanowienia umowne z § 3 i 4 umowy dotyczące oprocentowania kredytu. Dalej podał, że w § 8 ust. 1 umowy wskazano, że bank miał prawo wypowiedzieć umowę kredytu w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielania kredytu albo w razie utraty przez niego zdolności kredytowej. Adres pozwanej podany w umowie to: B., ul. (...).

Kolejno Sąd poczynił ustalenia, iż w dniu 4 listopada 2016 r. doszło do połączenia części Banku (...) S.A. z siedzibą w G.i (...) Banku S.A. z siedzibą w W., zgodnie z wcześniejszym Planem podziału, gdzie na powódkę przeszła cała działalność (oprócz części hipotecznej), w tym umowa kredytu zawartego z pozwaną.

W związku z niedotrzymaniem przez H. C. warunków udzielenia kredytu (...) Bank S.A. wypowiedział przedmiotową umowę pismem z dnia 14 listopada 2016 r. skierowanym do pozwanej, gdzie termin wypowiedzenia stanowiła data 24 grudnia 2016 r. Pismo zawierające wypowiedzenie, doręczone na adres: (...) (...), nie zostało podjęte w terminie.

Ustalił nadto Sąd, że strona powodowa wystawiła wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 12 stycznia 2017 r., w którym stwierdzono, iż w księgach (...) Bank S.A. pozwana posiada wymagalne zadłużenie w wysokości 161.292,06 zł z tytułu zaciągniętego kredytu na podstawie umowy z dnia 15 lutego 2016 r. Na kwotę wymagalnego zadłużenia składały się: niespłacony kredyt w wysokości 155.596,54 zł, odsetki umowne w kwocie 4.434,04 zł za okres od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 24 grudnia 2016 r., odsetki karne w kwocie 1.201,48 zł za okres od dnia 31 lipca 2016 r. do dnia wystawienia wyciągu oraz opłaty w wysokości 60 zł. Stwierdzono także, iż od dnia 13 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty bankowi należne są również dalsze odsetki karne za opóźnienie od kwoty zadłużenia przeterminowanego.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy podał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Przywołał art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 2187) dotyczący zobowiązań obu stron umowy kredytu. Podniósł, że w związku z faktem, iż pozwana zaprzestała spłaty kredytu, to powodowy bank pismem z dnia 12 stycznia 2017 r. wypowiedział umowę kredytu z 30 dniowym terminem wypowiedzenia, a z jego upływem rozwiązanie z umowy kredytowej stało się wymagalne.

Sąd nie podzielił zarzutu kuratora pozwanej co do braku legitymacji czynnej procesowej strony powodowej. Stroną umowy z dnia 15 lutego 2016 r. był Bank (...) S.A., jednakże wbrew twierdzeniu kuratora, okoliczność iż strona powodowa wstąpiła w prawa i obowiązki wynikające z ww. umowy wynika wprost z załączonego do pozwu wyciągu z umowy Planu Podziału Banku (...)S.A., zgodnie z którą na (...) Bank S.A. przeszła całość działalności Banku (...), z wyjątkiem działalności hipotecznej, do której przedmiotowa umowa się nie zalicza.

Również zarzut niewykazania wymagalności wierzytelności uznał Sąd za nietrafny. Wskazał, że zgodnie z §9 ust. 1 umowy, pozwana obowiązana była do zawiadomienia banku o każdorazowej zmianie adresu, wyraziła nadto zgodę na przesyłanie korespondencji na ostatni wskazany adres (§9 ust. 4 pkt 3) licząc się z ewentualnymi tego skutkami. Z pisma banku (...) z dnia 25 sierpnia 2016 r. wynika, że ostatnim wskazywanym przez pozwaną adresem była K., ul. (...). Samo wypowiedzenie było uzasadnione, skoro pozwana kredytu nie spłacała. W przypadku bowiem niedotrzymania warunków umowy bank stosownie do §8 ust. 1 umowy uprawniony był do bezwarunkowego wypowiedzenia umowy kredytu.

Sąd uznał wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 12.01.2017 r. za wiarygodny jako dokument prywatny, wobec czego nie podzielił także zarzutu kuratora dotyczącego nieudowodnienia istnienia i wysokości wierzytelności dochodzonej pozwem.

O kosztach procesu orzekł Sąd na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. obciążając nimi, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, w całości pozwaną. O nieuiszczonych kosztach sądowych orzekł Sąd na zasadzie art. 113 ust. 1 u.k.s.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana działająca przez kuratora, zarzucając:

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego skutkujące błędnym ustaleniem stanu faktycznego przyjętego za podstawę wyrokowania, który miał wpływ na treść wyroku poprzez uznanie, że strona powodowa dokonała w stosunku do pozwanej skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 15.02.2016 r. tj. że wypowiedzenie zostało wysłane na prawidłowy adres pozwanej, podczas gdy powód nie wykazał aby adres ten był potwierdzony przez pozwaną;

- naruszenie art. 75c ustawy prawo bankowe poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu, podczas gdy wypowiedzenie nie zostało poprzedzone wezwaniem pozwanej do zapłaty w terminie 14 dni i poinformowaniem pozwanej o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od otrzymania wezwania wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz przyznanie na rzecz kuratora wynagrodzenia według norm przepisanych.

Strona powodowa w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja kuratora pozwanej była zasadna, co skutkowało koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji dotyczące zawarcia umowy kredytu między bankiem (...) S.A., a pozwaną, przejścia tego stosunku prawnego na stronę powodową (...) Bank S.A., zaprzestania spłacania przez pozwaną kredytu i posiadania przez bank podstaw do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, wysokości zadłużenia wskazanego w wyciągu z ksiąg bankowych. W ocenie Sądu ustalenia te zostały poczynione na podstawie wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, z poszanowaniem granic wyznaczonych art. 233 § 1 k.p.c.

Jednakże zakwestionowaniu podlegała sama skuteczność złożenia przez stronę powodową pozwanej oświadczenia o wypowiedzeniu umowy i wobec tego - z uwagi na brak wymagalności - zasadność całego powództwa.

Należy wskazać, że zasadny był zarzut apelacyjny dotyczący naruszenia przez Sąd I instancji art. 75c ustawy Prawo bankowe. Przepis ten stanowi, iż: jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych (ust. 1). W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. (ust. 2). Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. (ust. 3). Przepis ten obowiązywał w dacie zawarcia umowy kredytu między Bankiem (...) S.A. a pozwaną H. C..

Art. 75 c ustawy Prawo bankowe określa procedurę, którą winien zastosować bank przed wypowiedzeniem kredytobiorcy umowy kredytu. Zgodnie zatem z określoną nim procedurą, dopiero po upływie dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytowej. Tymczasem ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby strona powodowa przed wypowiedzeniem umowy pozwanej - dokonany pismem z dnia 14 listopada 2016 r. -

skierowała do pozwanej wezwanie do dokonania spłaty zaległego kredytu, z wyznaczeniem minimalnego terminu do spłaty wynoszącego 14 dni roboczych. Brak było również poinformowania pozwanej ze strony powodowego banku o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Oczywiście bank nie ma obowiązku uwzględnienia takiego wniosku i może go odrzucić, o czym stanowi ust. 5 art. 75c, jednakże o samej możliwości wnioskowania o restrukturyzację i konieczności jego rozpatrzenia, musi stronę umowy kredytowej powiadomić. Wskazywany przez stronę powodową w odpowiedzi na apelację, aneks do umowy kredytu z dnia 8 czerwca 2016 r. zawarty przez poprzednika bank (...) S.A. nie może być uznany za wymaganą w/w przepisem restrukturyzację zadłużenia przez wypowiedzeniem umowy. Aneks ten został zawarty w trakcie wykonywania umowy i miał na celu jedynie zmianę terminu płatności rat z 16 na 31 dzień każdego miesiąca. Podobnie e-mail pozwanej z dnia 24 sierpnia 2016 r. nie może być traktowany jako wniosek o restrukturyzację. Tymczasem przepis art. 75 c ust. 1 i 2 stanowi o tym, że wezwanie do dokonania spłaty kredytu ma zawierać jednocześnie informację o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, a zatem powinny być one zawarte w jednym piśmie. Wcześniejsze ustalenia stron umowy nie mogą być poczytane za prawidłowo wykonane poinformowanie kredytobiorcy o możliwości restrukturyzacji.

Należy zgodzić się z poglądem, iż skutkiem niedochowania przez bank przewidzianej w art. 75c procedury jest nieważność wypowiedzenia umowy (art. 58 § 1 k.c.) (tak m. in. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt I ACa 833/18 LEX nr 2712198, Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 28 sierpnia 2019 r., sygn. akt I ACa 466/18 LEX nr 2736586, tut. Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt I Aca 1213/18 LEX nr 2977728). Z uwagi na powyższe nie można było podzielić oceny Sądu I instancji, iż strona powodowa dokonała prawidłowego i skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu pozwanej, a co za tym idzie - wiarygodność strony powodowej nie została postawiona w stan wymagalności.

Ponadto zasługiwał na uwzględnienie także drugi z zarzutów apelacyjnych dotyczący braku skierowania wypowiedzenia do pozwanej na właściwy adres. W umowie kredytowej z dnia 15 lutego 2016 r. pozwana wskazała swój adres jako: (...), ul. (...). Zgodnie z § 9 ust. 1 pozwana zobowiązała się do niezwłocznego powiadomienia banku o zmianie adresu do korespondencji. Z kolei § 9 ust. 4 pkt 3 stanowił, że kredytobiorca wyraża zgodę na przesyłanie przez bank wszelkiej korespondencji na ostatni wskazany przez kredytobiorcę adres/ adres do korespondencji. Adres (...) był również wskazywany w aneksie do umowy z dnia 08.06.2016 r. Strona powodowa wraz z odpowiedzią na apelację przedłożyła kartę klienta z dnia 15 lutego 2016 r. w której jako adres do korespondencji pozwanej został wskazany: (...) ul. (...). Z kolei pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z dnia 14 listopada 2016 r. zostało wysłane przez stronę powodową na adres K., ul. (...), bez podania numeru lokalu (...), a zatem nie było prawidłowo skierowane do pozwanej.

Z powyższych względów zaskarżony wyrok podlegał zmianie w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. i powództwo należało oddalić, o czym Sąd Apelacyjny orzekł w pkt 1 wyroku.

Pozwana była reprezentowana w postępowaniu apelacyjnym przez kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu M. K.. O wynagrodzeniu dla kuratora orzekł Sąd w pkt 2 wyroku na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2018 r., poz. 536).

Jednocześnie o brakujących kosztach sądowych w zakresie wynagrodzenia kuratora Sąd orzekł w pkt 3 na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

SSA Sławomir Jamróg SSA Paweł Rygiel SSO Izabella Dyka